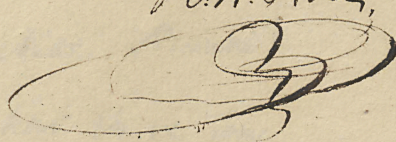

Dorpat. I Semesper
1827.

M. W. Stoll,

Sero allat. sem. 2. fine
1827.

Continuatio.

Tertia causa, cur oraculum Delphicum adeo incolarum, ejus erat frequentia. Omnes homines, qui aliquid de futuro scire vellent, ibi conveniebant, persuasi, quod jam diximus, Deum Apollinem meram praedicare veritatem rerum futurarum; quae, si non evenirent, non Dei habebantur erratum, sed animi humani infirmitati tribuebantur. Homines privati atque publici, docti atque indocti, duces imperatores, reges, principes illi se contulerunt non solum e Graecia, sed ex toto quoque orbi terrarum. — Quarta denique causa, quae ex super allatis oriri debebat, erat: oraculi Delphici divitiae. Nemini mirum videbitur, quomodo haec in re templum Apollinis omnia cetera superaverit, cum e tot hominibus, ad sciscitandum venientibus,

2.
nullus ex Deo Apolline aliquid comperire
potuerit nisi munere eximio. Marcellus, ut exem-
plum proferam, gallis fufis, reportata victo-
ria satis grata atque accepto, dono mi-
sit Delphicos oraculo referendae gratiae cau-
sa, crateram auream centum pondo; -
Croesus, accepto a maioribus imperio, preci-
osissimis muneribus templum Delphicum ex-
ornavit. -

Huius oraculi origo ita fertur: Passorqui-
dam, nomine Coetas in valle Capras pa-
vit e quibus nonnullae ad cryptam quandam
accessae mirabilibus gressibus atque saltu
insueto passori admirationem iniecerunt,
qui postquam ipse accurrit, ut videret,
quid ibi esset, divino furore statim correptus,
divinare et vaticinia proferre coepit. Itaque
mos erat capras, qui divinum hunc locum
detexerant, sacrificare, quasi haec animalia
maxime Deo essent ad voluntatem. -

216
3.
Spargebantur vino, et si fremebant. His gra-
tiae, si sese non movebant, illis molestiae habe-
bantur caprae, quae superstitione ita explicari
potest, quod animalia secula semper vinum
aut aquam timere solent, aegroti vero vel in-
valida omnia perpetuantur, quae illis inmit-
tuntur. Apollini fautori passorum mox vim
oraculorum pronuntiandorum tribuerunt,
atque brevi tempore huius loci fama ita
percrevit, ut accolae multi ad fabulosa cog-
noscentia adventarent; sed divino ^{viro} furore as-
repti, divino spiritu afflati, mente capti alter
alteri vaticinabatur, atque dum quidam,
insoii, quid facerent, in cryptam ipsam
se conjecerant, in qua miseri illi miserie
perierunt. Quae ne in posperum deus acci-
derent, constitutum est, ut, templo exstructo
virgo pudica, a Deo inspirata pronuntiaret
verba, ritusque, quibus ad Dei gratiam
atque amorem conciliandum opus esset,
perfolveret. Initio quidem puella esse debebat,

4. sed cum Ekekrates Theffalus adamasset, et cum
ea rem habuisset, a republica secretum, vir-
ginem quadraginta vel quinquaginta annos
nubam, non ad puerperium aptam, dehinc
hoc munere fungi, ne in posterum tale redi-
ret flagitium. - Post hac puellae illatum stu-
porum Pythiae, quod vatis erat nomen,
alii adjugebantur vates sacerdotes, qui et cu-
rarent, ne quis falia in virginem sacram com-
mitteret, et verba, ab illa pronuntiata, in-
terpretarentur, et ceremonias sacras exercerent.
Quinque erant ὄβιοι nominati, qui hoc
munere fungebantur, ut vati adessent
auxiliumque praestarent. - Horum ex
numero ὄβιωτης unus dicebatur, quod qui-
dem nomen Phalarctus sacrificiis tri-
buit, sed Pateri (I, 628.) opinionem secu-
tus magis mihi placet, ut pro τὸ Ἰο-
πύρος ἱερεὺς, τὸν Ἰοπύρου ἱερεῖον λε-
gabatur; alius vero cum in oraculis pronun-
tiandis Pythiae maximam navaret ope-

217
ram ἰγῆτος. quippe qui curaret, ut veri-
tas in mundum divulgaretur; nam veri-
tum ἰγῆτος ab ἰγῆτι est derivandum,
quod latine significat „emittere”; itaque
ἰγῆτος is est nominandus, qui rem quam-
libet emittit, et hoc sensu locoque signi-
ficat, qui veritatem emittit sive pro-
nuntiat; atque hanc ob causam
Apollo saepissime ἰγῆτος nominabatur.

Πύδης filius Ἰγῆλα non est nomen
proprium sed adjectivum, derivatum
a Πύδης cognomine Apollinis. qui va-
rias ob causas ita appellabatur. Alii
tribuunt Apollini idcirco ^{nomen} illud mo-
do memoratum, quod hoc loco anquem
quendam Πύδης nominatum, occidisse
fecerit, alii anguis nomen a Graeco
Πύδης (putrescere) deducunt, quod occi-
sus anguis illi putruit, quam sen-
tentiam

tentiam Homerus in Hymno ad Apollinem
versu 372 seq promittit aperitque. Nonnul-
li hoc Apollinis cognomen a verbo πύδω
derivandum esse putant, quia Deus
ille ab hominibus profanis de qualibet
re consultabatur. Maxime vero ad verita-
tem accedere videntur, qui contendunt
Apollinem ita dictum esse ab regione il-
la. Τύδω enim, ut apud Homerum et
Hesiodum occurrit, temporibus anti-
quissimis Phocidis regio nominabatur,
ubi postea Delphi sita erant. Homerus
vero et Hesiodus nondum de urbe Delphi-
rum mentionem faciunt, quod de novo
nostram sententiam, supra allatam:
oraculum Delphicum ante Trojae ex-
ordium non existisse, magis magisque
confirmat abque probat. —
Sed nunc de tripode quaedam erunt

218
dicenda, cui insedisse et oracula pronun-
tiasse perhibetur Pythia. Diverse sunt
de tripode sententiae, quae difficillimum
est veram a falsa discernere. Attamen af-
feram quaedam, ut intelligamus quae diver-
sa significatione occurrat hoc verbum.
Apud Homerum (Ilias XVIII. v. 344 seq., XXV. 445.
Odys. VIII. 434, X. 359.) τρίποδος significat ahe-
num, Tribus suffultum pedibus, quod ad
aquam calefaciendam igni apponebatur;
aliis vero locis (Ilias IX. 122. XVIII. 373) non-
nisi ornamenti causa in templis atque
alibi invenimus; summa arte fabricatae
saepissime dono dabantur ut Virg. Aen.
VI. 110. Horat. ad lib. IV. 8; 3. Homerus τὰ δῶ-
ρα nominat, quippe qui ignis calorem
non sentit, neque usui sed templorum,
donarumque ornatum inservient. Tripodes

8.
quoque a civitate Atheniensium posteris
temporibus dono dabantur quidam sive tributus,
qui in magnis Dionysii canendo superavesant
cebras, ut apud Demosth. in Mid. cap. III. et
Hor. Od. lib. IV. 8, "donarem tripodas praemia
fortium Graecorum". Verum enim est cer-
tantibus antiquitatis viris tripodes sae-
pe praemia fuisse constitutos. Postea tri-
podes erat ^{ἐξ ὧν} dedicabantur diis, eorum-
que in templis apponebantur, ut dii pla-
cens etque ad oracula vere pronunti-
anda commoverentur. Praecipue in templo
Delphico magnus talium munerum inve-
niebatur numerus, quae et arte et splendo-
re admirationem cuique incubierunt.
Postea erat mos, ^{ut} Graeci etiam, victoria
reposita, hosse fuso, bello finito tripod-
es templo Apollinis munerarent, quae
tripodes ^{ἱερὰ} seu ἀράματα nomi-
natae, plerumque inscriptionibus ornati

219
9.
erant. His rictis facillime sane non est
significatu, qualis fuerit tripod, cui Pythia
insedit. Tantum vero scimus, hanc fuisse
auream, quod apud Aristophanis Pluto-
nem reperitur ab interprete adiectum, qui
his utitur verbis: χρυσοῦς δὲ ἐστὶν ὁ τρι-
πὼς ὅτι τιμὴ ἡ ὅλη, καὶ οἱ ἀδούροι χρυ-
σοὶ τιμωρ. -

Sed mittamus hanc tripodis descriptionem,
cujus forma nobis non satis nota est, quam
ut sententiam certam ferre possimus et ani-
mam nostram ad caeremonias adverteremus,
quibus Pythia ad vaticinandum sese proe-
paravit. Potabat primum a fonte sacro
Cassaliidis, qui Lycrophone teste, non lon-
ge aberat a crypta, ubi oracula pronun-
tiabantur. Aqua hujus loci divina pelli-
labatur, ita ut mentis vim auget, et
ab affectationibus liberaret, aptioremque
redderet animam ad oracula pronuntianda.

70
Deinde Pythia coronam lauream capiti
inponebat, atque laurum ipsum comede-
bat. Cui mos e superstitione satis nota
apud Graecos, est profectus; maxime enim
divulgabatur vel helleborum vel laurum
purgare cerebrum. Nates hanc ob rem sta-
pro yagor dixi, quia lauri folia mandu-
cabant, quod, ut diximus, ad ritum per-
tinebat; unde laurus saepe idem signi-
ficat, quod oraculum Virg. Aen. III. v. 359;
"lauros sentire" pro oracula percipere. His
peractis Pythia tripodis insedit, et vaticin-
abatur, a deo commota, ut Virg. Aen. VI.
v. 45. describitur:

"cui talia fanti

Ante fores, subito non vultus, non color unus
Non comitae mansere comae; sed pectus anhelum
Et rabie fera corda tument: majorque videoi,
Nec mortale sonans afflata est numine quædam
Jam propiora dei."

His autem, qui oraculum confutere volebant,

220
XI
erat praescriptum, ut sacrificarent. Supra
jam commemoravimus, capras ad sacrifi-
cia illa praecipue fuisse accommodatas, sed
boves etiam atque iuvencae mactabantur,
qui ab hominibus intacti esse debebant.
Nam apud veteres superstitio valuit atque
polluit, ut eos iugo subactus, vel alio mo-
do ab hominibus ad labores rusticos ad-
ductus, deo gratus non esset, cum manus hu-
mana eum contaminasset. Aliud Homerus
enim, Virgilius multoque alios poetas, non sa-
crificium describitur, non nisi de iuvenis in-
tactis vel iugo nondum submissis mentio-
nem fieri satis constat. Deinde erat conspi-
ciendum, ut orationem brevibus verbis expo-
nerent. Neutrū certe contenti potest, num
oratio praesente sermone habebatur, an per
litteras Pythiae dabatur. Alterum idque ultimum
mihi verissimilius esse videtur, cum tali modo
cum tali modo maior dignitas tribuitur
vati,

vati, fin interrogabatur nihil est cum illa, et
 Scholiastes in Outo ait: *ὅς παρὰ τοὺς ποταμούς
 ἡρώδης ἐγγύς τῶν πείρων, ὅτε ἐκείνη ἐκείνη
 ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης*. Tertium denique id Iustitan-
 sibus erat praescriptum, ut laurea corona
 coronati, oraculum adirent. Exemplum ha-
 bemus in Fabio Pictore, qui Delphos mis-
 sus est post terribilem illam cladem Cannen-
 sem, sciscitatum, quo modo calamitati sub-
 veniretur, atque Romanorum res publica, an-
 tequam Hannibal existeret, semper victis
 restauraretur. Romae apud Livium lib. XXIII
 q. legimus Fulvium Pictorem, corona coro-
 natum, templum adire, navem quaque ad-
 prensisse, nec ante coronam de capite dem-
 psisse, quam Romam pervenisset. —

Delphis responsa graeco dabantur, itaque
 Cicero opinatus, oraculum falsum fuisse, quod
 Ennius Pyrrho datum esse commemorat, cum
 in lingua latina esset conscriptum. Antiquis-

mis temporibus oracula plerumque versibus
 componebantur, iisque hexametris, quaequam
 inveniuntur quaeque, quae oratione soluta a
 Pythia sunt pronuntiata. Tempore vero, quo
 cum Graecorum libertate amor atque studium
 paulo sensim sensimque interit, oracula
 unquam versibus exponebantur. Apud veteres
 Graecos versus aedo poluerant, ut etiam leges,
 aliasque res magni momenti, ne memoria, ut
 credo exciderent, versibus pronuntiarentur.

Nunc adhuc aliquid de mente dicendum, quo
 Pythia dedit oracula. Philarchus (quasi graec. q.)
 mensem hunc, Βύσσος nominat, sed plerimi pu-
 tant hoc idem esse quod Γύσιος. Nam satis con-
 stat Macedones, quod Mithridae quoque p. 62. in
 Grammatica graecae linguae dicit: β. pro γ us-
 passe, ut exempli gratia Βύσσος pro Γύσιος.
 Βύσος pro Γύσος; itaque mirum esse
 potest, quod Philarchus, qui tum vixit, cum Mace-
 donum imperium Graecorum libertatem jam
 diu appropinquasset, verbo Macedonico usus.

Quae, cum ita sint, mensis Gubec non alius est,
quam quo res rediens naturam omnem puloris
fuit Donis decorat atque exornat, omniaque ex
terra fertili (gubi) nascuntur.

Oraculum Delphicum tum temporis plerumque
floruit, viguitque, quibus tota Graecia adhuc liber-
late fruebatur. Tum oraculum quodque, a Leo Apolli-
re profectum, summa veneratione religionisque ab
omni populo audiebatur, sed, Graecia a Macedonum
rege, Philippo subacta, vis auctoritatisque hujus loci
divini magis magisque labi coepit, ita ut hoc nonnul-
li persuasum sibi habuerint, oracula omnia, interque
ea Delphicum, religione Christiana divulgata, interisse,
Constantinus Magnus tandem oraculum Delphicum
spoliis, divitiisque in templo inventas, Con-
stantinopolim duxit.